

	Hygiënerichtlijnen klanten en zorgverleners	<i>Pagina 1 van 5</i>
<i>Versie 2023 Evaluatie Q2 2024</i>		<i>VMS 7.1.5 RI</i>

Hygiënerichtlijnen voor de klant en zorgverleners

Hygiënerichtlijnen klanten Evita

De woning van de klant mag niet zodanig vervuild zijn dat de zorgverlener of het zorgverleningsproces wordt geschaad. Als wordt geconstateerd dat de woning te zwaar vervuild is voor het leveren van zorg is actie nodig. Evita kan andere instanties inschakelen (GGD) die kunnen bemiddelen om ervoor te zorgen dat de situatie verbetert zodat de gewenste zorg kan worden gegeven.

Probleemaanpak

1. schoonmaak door familie/vrienden
2. inschakeling wijkverpleegkundige Evita
3. inschakeling GGD/Gemeentelijke Sociale Dienst
4. inschakeling schoonmaakbedrijf

Als de klant weigert mee te werken aan verbetering van de situatie kan Evita uiteindelijk besluiten om de zorg te beëindigen.

Hygiënerichtlijnen zorgverleners Evita

Evita hanteert de protocollen van Vilans. Deze protocollen zijn voor de zorgverleners van Evita beschikbaar via het zorgdossier in PUUR. Hieronder zijn in het kort de richtlijnen weergegeven.

De zorgverleners van Evita werken volgens landelijk opgestelde hygiënische richtlijnen. Deze richtlijnen zijn opgesteld om enerzijds de klant te beschermen tegen infecties, anderzijds om de zorgverleners te beschermen en daarmee ook de verspreiding van ziektekiemen naar andere klanten te voorkomen.

In het kort

De richtlijnen verplichten zorgverleners wegwerphandschoenen en een plastic schort te dragen wanneer zij mogelijk in aanraking kunnen komen met lichaamsvochten en/of uitscheidingsproducten. Ook wanneer het protocol (zie Vilans) het voorschrijft handschoenen te dragen bij uitvoer van deze handeling draagt de zorgverlener handschoenen. De zorgverlener gebruikt handschoenen (bron: Zorg voor Beter):

- Bij contact met lichaamsvocht, slijmvliezen en/of niet-intacte huid en/of uitscheidingsproducten
- Als er kans is om bepaalde micro-organismen over te dragen, zoals bijvoorbeeld antibioticaresistente MRSA of BMRO
- Als het Vilans-protocol passend bij de uit te voeren handeling dit voorschrijft
- Als de zorgverlener zelf wondjes aan de handen heeft

Wegwerphandschoenen worden dus niet standaard gedragen.

Evita is verantwoordelijk voor het verzorgen van de handschoenen bij de klant. Op het kantoor van Evita is een voorraad aanwezig. Een zorgverlener uit het team kan de handschoenen op kantoor ophalen.

 Versie 2023 Evaluatie Q2 2024	Hygiënerichtlijnen klanten en zorgverleners	Pagina 2 van 5
		VMS 7.1.5 RI

Voor en na direct contact met de klant, ook bij het dragen van handschoenen, wast de zorgverlener zijn handen, het liefst met vloeibare desinfecterende zeep.

Het desinfecteren van de handen is alleen nodig als de zorgverlener ondanks voorzorgmaatregelen toch in aanraking is gekomen met lichaamsvochten en/of uitscheidingsproducten.

De zorgverlener dient er voor te zorgen dat eventuele wondjes bedekt zijn. Tevens mag de zorgverlener geen ringen, armbanden of horloges dragen.

Hygiëne bij het uitvoeren van de werkzaamheden

7 tips voor hygiëne in de ouderenzorg (bron: Vilans)

1. Pas altijd handhygiëne toe
2. Draag geen ringen, horloges, armbanden, kunstnagels
3. Draag handschoenen wanneer het protocol dit voorschrijft
4. Geef uitleg aan de klant waarom je gebruik maakt van handschoenen
5. Gebruik geen heuptasjes
6. Let op gebruik mobiele telefoons: zijn een verspreider!
7. Wees alert

Bij werkzaamheden die zorgverleners van Evita bij klanten uitvoeren is hygiëne voor zowel klant als zorgverlener erg belangrijk. De uit te voeren werkzaamheden bepalen de maatregelen die nodig zijn om hygiënisch te kunnen werken.

In deze richtlijnen wordt voor de verschillende werkzaamheden toegelicht welke maatregelen op het gebied van hygiëne nodig zijn.

Indien er sprake is van een infectieziekte en daarvoor is een protocol aanwezig, dan deze volgen en anders contact opnemen met de GGD. Daarnaast dient de zorgverlener bekwaam te zijn in het uitvoeren van risicovolle en voorbehouden handelingen met de daarbij behorende protocollen.

Hygiëne aspecten	Onderwerp	Richtlijnen
Persoonlijke hygiëne	handen wassen	<ul style="list-style-type: none"> • voor begin werkzaamheden • na bezoek aan toilet • na snuiten neus • na vuil werk • na beëindiging werkzaamheden
	infecties bij zorgverleners	<ul style="list-style-type: none"> • wanneer onder behandeling vanwege infectie, dient de zorgverlener zelf contact op te nemen met de huisarts en zo nodig GGD en koppelt dit terug aan Evita
	kleding	<ul style="list-style-type: none"> • draag goed wasbare kleding • draag overschort bij werkzaamheden met water en in vervuilde situaties • draag beschermende kleding bij mogelijkheid van contact met uitscheidingsproducten van klant • draag geen open schoeisel
	nagels	<ul style="list-style-type: none"> • Kortgeknipt en schoon • geen kunstnagels
	haarverzorging	<ul style="list-style-type: none"> • kort, bijeengebonden of opgestoken haar • baard en snor schoon en kortgeknipt

 Versie 2023 Evaluatie Q2 2024	Hygiënerichtlijnen klanten en zorgverleners	Pagina 3 van 5
		VMS 7.1.5 RI

Hygiëne in het huishouden	sieraden	<ul style="list-style-type: none"> • Draag geen ringen, armbanden en polshorloges
	zakdoeken	<ul style="list-style-type: none"> • gebruik papieren zakdoeken • gooi zakdoek na 1 x gebruik weg • handen wassen na gebruik zakdoek
	algemene werkvolgorde	<ul style="list-style-type: none"> • verwijder eerst het grove vuil • vervolgens stof afnemen • natte schoonmaakwerkzaamheden uitvoeren: let op: geen schoonmaakmiddelen mixen • maak gebruikt materiaal schoon en berg het op • gooi werkdoekjes in de was. 60 graden wassen
	direct contact	<ul style="list-style-type: none"> • plaatsen die frequent worden aangeraakt, dienen vaak schoongemaakt te worden: trekker toilet, deur- en lichtknoppen, handdoeken, ed.
	warmte en vocht	<ul style="list-style-type: none"> • keuken en sanitair ruimten verdienen extra aandacht bij het schoonmaken • Zorg voor goede ventilatie in het huis van de klant
overbrengen besmettingsbronnen	<ul style="list-style-type: none"> • voor huiskamer, keuken, badkamer en toilet verschillende werkmaterialen gebruiken 	
zichtbaar verontreinigde oppervlakten	<ul style="list-style-type: none"> • oppervlakten die verontreinigd zijn met lichaamsvloeistoffen dienen schoongemaakt te worden met reguliere schoonmaakmiddelen waarbij huishoudhandschoenen gedragen worden • huishoudhandschoenen na contact met lichaamsvloeistoffen schoonmaken 	

 Versie 2023 Evaluatie Q2 2024	Hygiënerichtlijnen klanten en zorgverleners	Pagina 4 van 5
		VMS 7.1.5 RI

Hygiëne van voedsel en voedselbereiding	voorkomen besmetting voedsel met bacteriën	<ul style="list-style-type: none"> • was handen goed met water en zeep • raak voedsel zo min mogelijk met de handen aan • gebruik schone hand-, thee- en vaatdoeken • overgiet vaatdoek na gebruik met kokend water of doe hem in de was • zorg voor schoon kookgerei • was schalen, snijplank, blikopener, e.d. meteen na met heet water en regulier schoonmaakmiddel • gebruik bij voorkeur een kunststof afwasborstel • vervang het sop bij sterke verontreiniging • doe droogdoek tweemaal per week in de was, bij infectieziekten dagelijks • maak koelkast (ook zelfontdooiende) elke maand schoon • zorg voor goede ventilatie in keuken • houd zieke mensen uit de keuken
	bereiden van voedsel	<ul style="list-style-type: none"> • controleer de houdbaarheidsdatum • houd rauwe producten gescheiden van voedsel wat klaar is om te eten • verhit voedsel, en vooral (gemalen) vlees door en door • maak gerechten zo kort mogelijk van tevoren klaar • als voedsel warm gehouden moet worden, doe dit zo heet mogelijk • voedselresten direct opruimen in goed gesloten afvalbak • magnetron en oven regelmatig reinigen • haal producten zo kort mogelijk van tevoren uit koelkast • na bereiding van de maaltijd kan deze nog een keer opgewarmd worden
	bewaren van voedsel	<ul style="list-style-type: none"> • de temperatuur van de koelkast moet 4°C zijn • in de koelkast moet een goed afleesbare thermometer zijn • ontdooi de koelkast bij ijsafzetting • koelkast regelmatig reinigen • zet levensmiddelen die snel bederven direct in de koelkast op diepvries • berg voedsel altijd op in koele ruimtes en/of in gesloten potten/bussen/dozen • dek voedsel af, ook in de koelkast • zet levensmiddelen die snel bederven na gebruik meteen (afgedekt) in de koelkast • ontdooi bevroren vlees in de koelkast in een schaal • vries voedsel dat bevroren is geweest nooit opnieuw in • bewaar geen voedsel in geopende conservenblikken • koop geen gedeukte conservenblikken • gooi conservenblikken die bol staan weg, de inhoud is bedorven • op verpakte producten die <0,5 jaar houdbaar zijn, moet in Nederland een tenminste houdbaar tot (THT) –datum staan.

- Bron Vilans

Hoe te handelen wanneer er sprake is van infectie(gevaar) bij de klant?

De zorgverleners van Evita vervullen een signalerende en preventieve rol in het geval van infectieziekten. De stappen die een zorgverlener van Evita zet wanneer er sprake is van een klant met infectieziekte of in geval van een nieuwe klant met een infectieziekte die zorg vraagt, zijn opgenomen in een stroomschema (zie Beleid preventie infectieziekten VMS 7.1.4).

Hoe meld je een incident rondom hygiëne?

Stap 1: Informeer de wijkverpleegkundige en de kwaliteitsfunctionaris

Stap 2: Maak een MIC-melding aan in PUUR

 Versie 2023 Evaluatie Q2 2024	Hygiënerichtlijnen klanten en zorgverleners	Pagina 5 van 5
		VMS 7.1.5 RI

Hoe te handelen als de klant niet wenst mee te werken aan de hygiëne richtlijnen waardoor de gezondheid van de zorgverlener potentieel in gevaar komt?

Stap 1: Bel de wijkverpleegkundige of indien niet bereikbaar de Manager Zorg of de calamiteitendienst.

Stap 2: Bespreek de situatie.

Stap 3: De Manager Zorg of wijkverpleegkundige beslist hoe te handelen en communiceert dit met de zorgverlener en klant. Daarna worden de overige wijkverpleegkundigen en klantverantwoordelijke/EVV-er geïnformeerd en wordt er een rapportage in Puur aangemaakt.

Stap 4: Communiceer het voorval met de kwaliteitsfunctionaris en bepaal samen of het een incident is dat als verbeteractie opgenomen moet worden in Puur en/of dat het voorval en de actie aan de potentieel kritische situaties toegevoegd kan worden.

Potentiële kritische situaties

Aantal	Onderwerp	Uitleg voorval	Actie	Wie beslist
1	MRSA	Inzet van zorg bij klant met potentieel MRSA, waarbij klant zich niet wil laten testen	Raadpleeg de GGD en plaats het protocol in het zorgplan.	Manager Zorg
2	Hepatitis	Inzet van zorg bij klant met potentieel hepatitis	Raadpleeg de GGD en plaats het protocol in het zorgplan.	Manager Zorg
3	Onhygiënische situatie bij klant	Voorbeeld: klant wil niet dat zorgverlener beschermingsstofjes draagt in de douche en heeft open wond die in de douche uitgespoeld moet worden.	Overleg met de wijkverpleegkundige en geef klant goede uitleg over noodzaak hygiënisch werken conform protocol. T.b.v. klant- en zorgverlenersveiligheid	Manager Zorg